

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Bliski Wschód we współczesnym świecie (Ćw. audytoryjne), PG_00149176						
Kierunek studiów	Politologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2028/2029		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	3		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	5		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Politologii -> Zakład Stosunków Międzynarodowych						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Wojciech Grabowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		45.0	75
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu "Bliski Wschód we współczesnym świecie" jest dostarczenie studentom dogłębnej wiedzy na temat geopolitycznych, społecznych, ekonomicznych i kulturowych aspektów regionu Bliskiego Wschodu, który odgrywa kluczową rolę na arenie międzynarodowej. Kurs ma na celu wykształcenie umiejętności analizy i interpretacji współczesnych wydarzeń oraz zjawisk zachodzących w regionie, a także zrozumienia ich wpływu na politykę globalną.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[POLL3_K03] Jest przygotowany do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacji krajowych i międzynarodowych.	Umiejętność analizowania politycznych, społecznych i gospodarczych problemów Bliskiego Wschodu, oraz przewidywania ich konsekwencji.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[POLL3_U11] Potrafi analizować, oceniać i wykorzystywać treści przekazu medialnego.	Umiejętność analizowania politycznych, społecznych i gospodarczych problemów Bliskiego Wschodu, oraz przewidywania ich konsekwencji.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[POLL3_U09] Umie analizować i oceniać proces rządzenia i podejmowania decyzji oraz dostrzegać ich konsekwencje.	Umiejętność krytycznego oceniania różnych źródeł informacji dotyczących regionu oraz formułowania własnych wniosków.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[POLL3_K05] Ma potrzebę uzupełniania, poszerzania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności.	Artykułuje konieczność uzupełniania wiedzy.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[POLL3_W15] Ma zaawansowaną wiedzę o istotnych wydarzeniach, procesach, zjawiskach i strukturach związanych z historią Polski, Europy i świata.	Zrozumienie, jak państwa Bliskiego Wschodu współpracują i konfliktują się z innymi krajami oraz organizacjami międzynarodowymi.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[POLL3_W14] Posiada zaawansowaną wiedzę na temat politycznej organizacji społeczeństw, państw, innych podmiotów politycznych, procesów ich przemian oraz relacji i powiązań na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, w ramach wybranego modułu (specjalizacji).	Znajomość aktualnych procesów politycznych, społecznych i gospodarczych zachodzących w państwach Bliskiego Wschodu.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[POLL3_W11] Zna w zaawansowanym stopniu mechanizmy rządzenia i podejmowania decyzji politycznych, w tym zna zasady i związki zachodzące między zarządzaniem, organizowaniem i inne interakcje na linii przedsiębiorczość i polityka, ma zaawansowaną wiedzę na temat zagrożeń i wyzwań stojących przed polityką w tym o zasadach tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości.	Znajomość aktualnych procesów politycznych, społecznych i gospodarczych zachodzących w państwach Bliskiego Wschodu.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[POLL3_W04] Ma zaawansowaną wiedzę na temat historycznych, ekonomicznych, społecznych, prawnych, etycznych i kulturowych uwarunkowań życia politycznego oraz struktur, w których to życie się toczy, ich genezy i przemian.	Rozumienie przyczyn i konsekwencji współczesnych konfliktów oraz problemów bezpieczeństwa w regionie.	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[POLL3_W03] Posiada zaawansowaną wiedzę o roli i znaczeniu partycypacji polityczno-społecznej jednostki w funkcjonowaniu podmiotów politycznych.	Dogłębna znajomość kluczowych wydarzeń historycznych, które ukształtowały współczesny Bliski Wschód, takich jak kolonializm, dekolonizacja, wojny arabsko-izraelskie, rewolucje, konflikty regionalne i zmiany granic państwowych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja

Treści przedmiotu	1-2. Bliski Wschód wprowadzenie do regionu a) Historia regionu (od starożytności, poprzez Osmanów, do II wojny światowej) Starożytne cywilizacje Narodziny Imperium (cywilizacji) Islamu Wojny Krzyżowe Imperium Osmanów Kolonializm europejski Ruchy i ideologie niepodległościowe (fundamentalistyczne i modernistyczne) Powstanie Izraela i wojny arabsko-izraelskie b) Geneza terminu Bliski Wschód c) Ramy polityczne i geograficzne regionu 3-6. System bezpieczeństwa na Bliskim Wschodzie a) Architektura bezpieczeństwa Bliskiego Wschodu Specyfika bezpieczeństwa regionu Ład arabski Turbulencje polityczne i militarne b) Teoria regionalnych kompleksów bezpieczeństwa Główne założenia Wrogość i przyjaźń Penetracja regionu Sekurytyzacja Czynniki społeczne c) Konflikty i wojny na Bliskim Wschodzie Izraelsko-irańska wojna hybrydowa Irańsko-saudyjskie wojny zastępcze Wojny domowe w Syrii i Jemenie 7-8. Współpraca regionalna państw autorytarnych na Bliskim Wschodzie a) Geneza i znaczenie regionalizmu na Bliskim Wschodzie b) Zależność między regionalizmem a typem reżimu politycznego c) Liga Państw Arabskich d) Rada Współpracy Arabskich Państw Zatoki e) Arabska Unia Maghrebu 9. Stosunki irańsko-arabskie - między współpracą i rywalizacją 10. Zderzenie tradycji z nowoczesnością na przykładzie transformacji Arabii Saudyjskiej a) Specyfika polityczna, gospodarcza i kulturowa Arabii Saudyjskiej b) Program rozwoju państwa Wiza 2030 c) Charakterystyka społeczeństwa tradycyjnych i współczesnych d) Przeszkody na drodze do modernizacji 11. Państwa Zatoki Perskiej a) wojna w Ukrainie 12. Polityka USA wobec regionu Bliskiego Wschodu a) Geneza obecności USA na Bliskim Wschodzie czyli ropa naftowa i zimna wojna b) Izrael, Iran i Arabia Saudyjska główni sojusznicy USA na Bliskim Wschodzie c) Zimna wojna (doktryny Eisenhowera i Cartera) d) I i II wojna w Zatoce Perskiej e) Amerykańska polityka bliskowschodnia od Obamy, przez Trumpa do Bidena (COVID-19 i wojna w Ukrainie) 13. Polityka Chin wobec regionu Bliskiego Wschodu a) Przyczyny wzrostu znaczenia Chin na Bliskim Wschodzie b) Nowy Jedwabny Szlak i zmiana porządku międzynarodowego c) Między chińskim soft power a hard power d) Rywalizacja amerykańsko-chińska na Bliskim Wschodzie (COVID-19 i wojna w Ukrainie) 14. Covid jako zmienna niezależna w polityce zagranicznej państw Zatoki Perskiej		
Wymagania wstępne i dodatkowe	.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	zaliczenie ustne	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. W. Grabowski, Współpraca regionalna państw autorytarnych: studium przypadku arabskich państw Bliskiego Wschodu, Gdańsk 2021 2. W. Grabowski, Beyond tradition and modernity: challenges of transformation in Saudi Arabia, Rocznik Orientalistyczny, vol. 74, no. 2, pp. 829-7, 2021 3. W. Grabowski, Political regime type and regional cooperation a case study of Arab states, Przegląd Strategiczny, vol. 13, 2020, pp. 199-213. 4. W. Grabowski, Application of the Regional Security Complex Theory for security analysis in the Persian Gulf, Atheneum, 2020, pp. 18-31. 5. W. Grabowski, The Cooperation Council for the Arab States of the Gulf a study of Arab regionalism and integration, in: International Theory Application in Asia and Africa, M. Grabowski, T. Pugaczewicz (eds.), Peter Lang Verlag, 2019, pp. 205-217 6. W. Grabowski, From speech act to extraordinary measures - securitization and hybrid warfare in Iran-Israel relations, Przegląd Strategiczny, Art. nr 15, 2022, doi: 10.14746/ps.2022.1.9. 7. W. Grabowski, The impact of COVID-19 on the Persian Gulf: the realist perspective, Stosunki Międzynarodowe - International Relations, t. 2, s. 111, 2022, doi: 10.12688/stomiedintrelat.17585.1.	

	Uzupełniająca lista lektur	1. J. Zdanowski, Stosunki międzynarodowe na Bliskim Wschodzie w XX wieku, Kraków 2012 2. J. Zdanowski, Historia Bliskiego Wschodu w XX wieku, Wrocław 2010 3. W. Grabowski, Regionalizm w teorii realizmu. Casus Zatoki Perskiej, [w:] E. Haliżak, J. Czaputowicz /red./ Teoria realizmu w nauce o stosunkach międzynarodowych. Założenia i zastosowania badawcze, Warszawa 2014, s. 265-279. 4. K. Jędrzejczyk-Kuliniak Kwestia zjednoczenia świata arabskiego funkcjonowanie Ligi Państw Arabskich, w: K. Jędrzejczyk-Kuliniak K., Kwieciński L., Michalski B., Stadtmüller E.(red.) Regionalizacja w stosunkach międzynarodowych. Aspekty polityczno-gospodarcze, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2008. 5. B. Bojarczyk, The Gulf Cooperation Council - regional integration mechanism, <i>Annales UMCS, Politologia</i>, 20(1), 2013, s. 69-85 6. R. Bania The Question of Identity inside the EU and the GCC Areas as the Factor Constructing the Process of Regional Integration, <i>Rocznik Orientalistyczny</i>, nr. 2, 2013, s. 32-53 7. I. Pszczółka Integracja monetarna państw Zatoki Perskiej, Przyszłość integracji europejskiej. Uwarunkowania rozwoju gospodarczego Unii Europejskiej, P. Misztal, W. Rakowski (red.), Warszawa 2012, s. 301-315. 8. A. Łukaszewicz, Ewolucja systemów społeczno-ekonomicznych monarchii naftowych Zatoki Perskiej. Studium przypadku państw rentierskich, Warszawa 2015
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Zdefiniuj Bliski Wschód jako region geograficzny i polityczny? Jak i kiedy powstał termin Bliski Wschód? Omów umowę Sykes-Picot i jej skutki2. Wymień państwa Bliskiego Wschodu, wymień największe i najmniejsze państwa regionu, wymień i opisz państwa-pomosty, podaj inne określenia regionu i subregionów	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.